

5

บทบาทของราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ต่อแพทย์

นายแพทย์เกรียง ตั้งสง่า
ประธานราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย

พันธกิจ วิสัยทัศน์ และบทบาท

ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย เป็นองค์กรทางวิชาชีพแพทย์เฉพาะทางสาขายุทธศาสตร์ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของแพทยสภา โดยหลักการพื้นฐานแล้วแพทยสภามีบทบาทเป็นผู้ควบคุมกำกับดูแล (regulatory function) เพื่อให้ประชาชนและสังคมสามารถวางใจได้ว่าแพทย์ผู้ดูแลทางอายุรกรรมประกอบวิชาชีพ ตามมาตรฐานที่ดีมีคุณภาพ เป็น consumer protection ด้วยปรัชญาพื้นฐานดังกล่าว จึงเห็นได้ว่า แพทยสภามีบทบาท 3 หลักประการ คือ

1. ควบคุมและกำหนดหลักสูตรสำหรับการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต (undergraduate study) การรับรองสถาบันฝึกอบรมแพทยศาสตรบัณฑิต และการออกไปอนุญาตประกอบวิชาชีพทางเวชกรรม หรือที่เรียกว่า “ใบประกอบโรคศิลป์” ความรับผิดชอบของแพทยสภาส่วนนี้ไม่เกี่ยวกับบทบาทของ ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ
2. ควบคุมและกำหนดหลักสูตรการรับรองสถาบันฝึกอบรม การศึกษาแพทย์เฉพาะทางอายุรศาสตร์ ทั่วไป และอายุรศาสตร์อนุสาขาค่อยๆ (postgraduate study and training) และการออกไป วุฒิบัตร / อนุมัติบัตรเพื่อรับรองวิทยฐานะ ซึ่งกิจกรรมในส่วนนี้แพทยสภาจะมอบหมายผ่าน มาทางราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ ให้เป็นผู้ดำเนินการแทนแพทยสภา
3. รับและสรุปความเห็นเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนแพทย์ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพ รวมถึงการ ออกกฎระเบียบต่างๆ (แพทยสมาคมแห่งประเทศไทย จะมีบทบาทเป็น professional promotion มากกว่า บทบาททางส่วน consumer protection)

ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ มีบทบาทรองในฐานะที่เป็นองค์กรทางวิชาชีพ คือ การส่งเสริมคุณภาพของ วิชาชีพ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เพื่อจุดมุ่งหมายสูงสุดคือ ให้ประชาชนได้มั่นใจว่าอายุรแพทย์ของไทยมีมาตรฐาน วิชาชีพสูง มีคุณภาพดี เป็นที่เชื่อถือได้ ฝากชีวิตได้ จึงเป็นที่มาของวิสัยทัศน์ของเราว่า “เป็นองค์กรอายุรแพทย์ ที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อประโยชน์สูงสุดของสังคม”

ในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ดังกล่าว ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ ได้กำหนดพันธกิจหลักไว้ 3 ด้าน คือ

1. ด้าน Regulatory function ได้แก่

- 1.1 การเป็นที่ปรึกษาของแพทยสภากรณีมีเรื่องร้องเรียนจากผู้ป่วยหรือญาติ เกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพของแพทย์ และการโฆษณาที่ไม่เหมาะสมของแพทย์หรือสถานพยาบาล
- 1.2 เป็นที่ปรึกษาของแพทยสภาและองค์กรวิชาชีพอื่นๆ เกี่ยวกับองค์ความรู้และปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษาทางอายุรศาสตร์ทั่วไป และอายุรศาสตร์เฉพาะทาง

2. ด้านมาตรฐานวิชาชีพ

- 2.1 การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านอายุรศาสตร์ และอายุรศาสตร์อนุสาขาค่อยๆ
  - จัดทำระบบการศึกษาฝึกอบรมและสอบให้มีมาตรฐานและคุณภาพที่เชื่อถือได้
  - รับผิดชอบการสอบและการออกหนังสืออนุมัติบัตร / วุฒิบัตร
- 2.2 จัดการศึกษาต่อเนื่องหลังจบปริญญาแล้ว
- 2.3 การสร้างความสัมพันธ์กับราชวิทยาลัยอื่นๆ และราชวิทยาลัยต่างประเทศ

บทบาทของราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ ที่มีต่อสมาชิก

ช่วงการฝึกอบรมเป็นแพทย์ประจำบ้านอายุรศาสตร์

และแพทย์ประจำบ้านอายุรศาสตร์อนุสาขาท่อยอด

ในชีวิตของการเป็นอายุรแพทย์ หากนับตั้งแต่เริ่มตัดสินใจจะเข้ามาศึกษาต่อเป็นอายุรแพทย์ จนกระทั่งจบการฝึกอบรมเป็นอายุรแพทย์ออกไปทำงาน ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับตัวอายุรแพทย์เอง คือ

- ก. ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ ภายใต้การกำกับดูแลของแพทยสภา เป็นผู้รับผิดชอบจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านสาขาอายุรศาสตร์ทั่วไป และอนุสาขาอายุรศาสตร์ต่อยอด รวมทั้งการทบทวนแก้ไขหลักสูตรทุก 5 ปี
- ข. ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ ภายใต้การกำกับดูแลของแพทยสภา เป็นผู้ดำเนินการตรวจรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรม ทั้งในสาขาอายุรศาสตร์ทั่วไป และอายุรศาสตร์อนุสาขาท่อยอดต่างๆ
- ค. ในระหว่างการฝึกอบรม ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ ร่วมกับสถาบันฝึกอบรมจัดการประเมินคุณสมบัติและความสามารถของแพทย์ประจำบ้านอายุรศาสตร์ (in-house training evaluation) ทั้งในความรู้และทักษะการเป็นอายุรแพทย์ที่ดี (professionalism)
- ง. ในช่วงสิ้นสุดการฝึกอบรม ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ รับผิดชอบในการออกข้อสอบ จัดการสอบ และเสนอชื่อผู้สอบผ่านไปยังแพทยสภา เพื่อให้แพทยสภาออกวุฒิบัตร/อนุมัติบัตรแก่บัณฑิตอายุรศาสตร์ทั่วไป
- จ. จัดการฝึกอบรมในวิชาอายุรศาสตร์อนุสาขาท่อยอดในลักษณะเดียวกันกับข้อ ค. และ ง.

ช่วงการปฏิบัติงานเป็นอายุรแพทย์

เมื่อบัณฑิตอายุรแพทย์ไปทำงานในโรงพยาบาลต่างๆ แล้ว ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ ยังมีกิจกรรมอื่นๆ ที่ผูกพันกับสมาชิก คือ

- การจัดประชุมวิชาการประจำปีของราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ ซึ่งเปิดโอกาสให้สมาชิกอายุรแพทย์ทุกคนมีส่วนร่วมในการรับฟังความรู้ความก้าวหน้าทางวิชาการ
- การประชุมวิชาการสัญจร โดยราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ จะจัดโครงการวิชาการสัญจรปีละ 2 ครั้ง เป็นการจัดใน รพ.ศูนย์ขนาดใหญ่ 1 ครั้ง จัดใน รพ.จังหวัดทั่วไป 1 ครั้ง เพื่อเปิดโอกาสให้อายุรแพทย์แพทย์ใช้ทุน นิสิตแพทย์ และบุคลากรการแพทย์อื่นๆ ได้มีส่วนร่วมฟังความก้าวหน้าทางวิชาการ
- การศึกษาความรู้ต่อเนื่องผ่านระบบสารสนเทศ คือ website ของราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ ซึ่งจะได้รับคะแนน CME ด้วย
- การได้รับการเสนอชื่อเป็น Masterly Fellow
- การได้รับเสนอชื่อเป็นอายุรแพทย์ดีเด่น แนนอนว่าผู้ที่ทำความดีสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเพื่อเป็นตัวอย่างแก่แพทย์คนอื่นๆ ปัจจุบันราชวิทยาลัยฯ ได้กำหนดให้มีรางวัลอายุรแพทย์ดีเด่นเชิดชูเกียรติ รวม 4 ด้าน ได้แก่ อายุรแพทย์ดีเด่นด้านวิชาการ ด้านบริการการแพทย์ ด้านบริการชุมชน ด้านครูแพทย์ และนอกจากนี้ ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ ได้เพิ่มรางวัลอายุรแพทย์โดดเด่นรุ่นเยาว์เพิ่มขึ้นมาอีก 1 รางวัล หากท่านมีอายุไม่เกิน 45 ปี ก็มีสิทธิถูกเสนอชื่อเข้ารับรางวัลอายุรแพทย์โดดเด่นรุ่นเยาว์นี้ได้

บทบาทราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ งานวิจัย

ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ ต้องการสนับสนุนอายุรแพทย์ที่ทำงานในโรงพยาบาลส่วนภูมิภาค ให้สามารถทำงานวิจัยเพิ่มเติม จึงกำหนดแนวทางการสนับสนุนไว้หลายขั้นตอน

ขั้นตอนแรกมีการช่วย “ตั้งไข่” ได้แก่

การช่วยให้ความเห็นต่อหัวข้อโครงการวิจัยของสมาชิกฯ เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์โครงการฯ เหมาะสมหรือได้การร่างระเบียบวิธีการวิจัยเป็นอย่างไร? มีจุดอ่อนอะไรหรือไม่? การกำหนดตัวชี้วัด การเลือกวิธีวิเคราะห์ทางสถิติที่เหมาะสม รวมถึงการหาแนวร่วมเพื่อช่วยทำงานวิจัย

ขั้นตอนที่สองคือการช่วย “ใส่ปุ๋ย”

ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ ยินดีสนับสนุนการทำโครงการวิจัยของสมาชิกที่ผ่านการกลั่นกรองแล้ว ทุนจะไม่เกิน 200,000 บาท

ขั้นตอนที่สามคือการช่วย “เก็บเกี่ยว” ได้แก่

ช่วยวิเคราะห์ทางสถิติ การช่วยแก้ไขบทความที่สมาชิกราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ ได้เขียนมาแล้ว (แต่ไม่รับเขียนบทความแทน) เพื่อให้เป็นบทความที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่สี่คือการ “นำเสนอ” ได้แก่

การสนับสนุนค่าใช้จ่ายการตีพิมพ์ในวารสาร จพสท.

บทบาทของราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ ในการเข้าถึงประชาชน

ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ ยังมีบทบาทในการชี้นำสังคมด้านการแพทย์ เพราะเป็นสถาบันวิชาชีพแพทย์เฉพาะทาง ต้องเป็นเสาหลักให้แก่ประชาชนด้วย ในช่วงการประชุมวิชาการสามัญ จะมีช่วงเวลาหนึ่งซึ่งจัดให้มีการบรรยายให้ความรู้แก่ประชาชนด้วย

ได้ร่วมมือกับสำนักงานสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ให้มีการรณรงค์ 2 ด้าน คือ โครงการ “คนไทยไร้พุง” และโครงการที่ 2 คือ โครงการรณรงค์ “ลดการบริโภคเกลือ (โซเดียม) ในประเทศไทย” ซึ่งปัจจุบันโครงการทั้งสองมีเครือข่ายทั้งทั่วประเทศกว้างขวางมาก มีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เพื่อประชาชนเกิดความตระหนัก และระมัดระวังตัวเองมากขึ้นเรื่องความอ้วน อาหารที่ไม่เหมาะสม และการบริโภคอาหารเค็ม

ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ ยังได้ออกแถลงการณ์ที่มีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนได้แก่

1. การออกแถลงการณ์ เรื่อง การฉีดวัคซีนที่เหมาะสมสำหรับผู้ใหญ่
2. การออกแถลงการณ์ เรื่อง สถานการณ์โรคไข้เลือดออกของประชาชน
3. การออกแถลงการณ์ เรื่อง รณรงค์ลดเค็ม

ที่ได้กล่าวมานี้ เป็นกิจกรรมหลักที่ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเฉพาะสมาชิก และยังมีกิจกรรมอื่นๆ อีกหลายประการที่ราชวิทยาลัยฯ กำลังดำเนินการอยู่

ใบประกาศนียบัตรสมาชิกทรงคุณวุฒิ

(Masterly Fellow of The Royal College of Physicians of Thailand)

Masterly Fellow เป็นตำแหน่งใหม่ที่ทางราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ จัดทำขึ้นเพื่อมอบเกียรติบัตรนี้ให้แก่สมาชิกราชวิทยาลัยฯ ที่ประกอบคุณความดี เข้าร่วมประชุมวิชาการประจำปีของราชวิทยาลัยฯ ต่อเนื่องกันไม่น้อยกว่า 2 ปี เข้าร่วมในกิจกรรม CME ของราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ มาไม่น้อยกว่า 2 ปี และมีความสำเร็จในวิชาชีพด้านใดด้านหนึ่ง คือการจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพ หรือโครงการพัฒนาบุคลากรอาสาสมัครสาธารณสุขในชุมชน หรือเป็นผู้มีผลงานด้านการสอนวิชาชีพแพทย์ดีมาก หรือมีงานวิจัยอย่างน้อย 3 เรื่องที่ตีพิมพ์ในวารสารต่างประเทศ อย่างน้อย 5 ปี

.....